

Pensjon og personforsikring

for ansatte i Sodexo AS

Januar 2012

Innholdsfortegnelse

Kontaktinformasjon	3
Melding av skade	3
Generelle bestemmelser	4
Definisjoner	5
Pensjon	7
Folketrygden	7
AFP	8
Fleksibel pensjonsalder i tjenestepensjonsordningen	10
Innskuddspensjon	10
Opphør av pensjonsordningene	11
Personalforsikringer	12
Erstatning ved varig mén	12
Erstatning ved varig ervervsuførhet	12
Tilleggsytelser ved yrkesskade, yrkessykdom eller fritidsulykke	13
Dødsfall	13
Dekningsmatrise	14
Opphør av personalforsikringene	14

Innledning

Dette informasjonsheftet gir en kortfattet presentasjon av de pensjons- og personalforsikringer som Sodexo har etablert for sine ansatte i tillegg til utbetalingene fra folketrygden. Ordningene er med på å skape en økonomisk trygghet for deg og din familie. Vi anbefaler at du og dine nærmeste gjør dere kjent med rettigheter og betingelser.

Informasjonen er en forenklet utgave av de respektive avtaler, og ved en eventuell tvil er det forsikringsavtalenes tekst og vilkår som gjelder.

Vi vil presisere at dette informasjonsheftet inneholder hovedpunktene i pensjons- og forsikringsavtalene. Brosjyren er ikke fullstendig og heller ikke juridisk bindende. Det er avtalene som er inngått mellom bedriften og forsikringsselskapene som inneholder alle detaljer, og som derfor vil være juridisk dekkende for alle forhold som kan oppstå.

Dekningene som er beskrevet i denne brosjyren gjelder for inneværende forsikringsperiode, og kan i fremtiden endres av bedriften.

Har du spørsmål eller ønsker å gjøre deg bedre kjent med pensjons- og forsikringsvilkårene, kan du ta kontakt med våre rådgivere i Aon Norway.

Oslo, januar 2012

Kontaktinformasjon

Sodexo

Kontaktperson	Direkte telefon	Epost-adresse
Bjørn Bjørnsson	22 08 91 00	bjorn.bjornsson@sodexo.com

Aon Norway – Bedriftens forsikringsmegler

Vollsveien 4
Postboks 14
1324 Lysaker
Telefon 67 11 22 00

Kontaktperson	Direkte telefon	Epost-adresse
Karoline Nakken	67 11 22 49	karoline.nakken@aon.no

Forsikringsleverandører

Produkt	Leverandør
Pensjon	Storebrand
Yrkesskade og fritidsulykke	Codan

Melding av skade

Hvis du kommer i en situasjon som omfattes av forsikringene, skal du eller dine pårørende snarest ta kontakt med en av bedriftens forsikringsansvarlige som bistår med utfylling av skjemaet og sørger for oversendelse til forsikringsselskapet.

Skadeoppgjør håndteres mellom den skadelidte og forsikringsselskapet. Personforsikringene er meglet via Aon Norway, som også kan bistå skadelidte der det eventuelt oppstår problemer eller uenighet i skadebehandlingen.

Reiser til urolige områder

Dersom du skal reise til urolige områder eller krigsområder, må personforsikringene utvides til å dekke slik risiko.

Nærmere informasjon om slike områder finnes på UD's hjemmeside; www.landsider.no

Generelle bestemmelser

Folketrygdens grunnbeløp, G

Erstatningene fastsettes og reguleres i forhold til folketrygdens grunnbeløp (G). Grunnbeløpet fastsettes av Stortinget hvert år og er pr. 01.05.11 kr 79.216. Beløpet blir gjenstand for indeksregulering basert på levekostnadsindeks og reallønnsutvikling.

Dato	Grunnbeløp
1. mai 2011	NOK 79.216
1. mai 2010	NOK 75.641
1. mai 2009	NOK 72.881
1. mai 2008	NOK 70.256

Opptak i forsikringsordningene

Du kommer med i forsikringsordningene fra ansettelsesdato. For fulle dekninger kreves medlemskap i norsk folketrygd.

Skatteforhold

Etter skatteloven regnes den forsikringspremie som arbeidsgiver betaler for personforsikringer utover lovpålagt yrkesskadeforsikring som skattepliktig for den ansatte. Bedriften vil derfor lønnsinnberette forsikringspremiene for utvidet yrkesskadeforsikring og fritidsulykkesforsikring, noe som gir en viss skatteeffekt for den enkelte. Dette er likevel en beskjeden utgift i forhold til den økonomiske trygghet som forsikringene gir.

Erstatningen som blir utbetalt fra forsikringene er skattefrie med unntak av erstatning for faktisk inntektstap frem til oppgjørstidspunktet.

Innbetaling til pensjonsordningen er ikke skattepliktig, men derimot er pensjonen som utbetales skattepliktig som «pensjonsinntekt».

Definisjoner

Ektefelle

Med ektefelle forstås person som forsikrede har inngått lovformelig ekteskap eller partnerskap med. En person regnes ikke lenger som ektefelle når det er avsagt dom for, eller gitt bevilling til separasjon eller skilsmisse. Dette gjelder selv om ikke avgjørelsen er rettskraftig eller endelig.

Samboer

Med samboer forstås person som forsikrede lever sammen med i ekteskapslignende forhold, hvis det i Folkeregisteret fremgår at vedkommende har hatt samme bopel som forsikrede de siste to årene (fem år for å arve pensjonskapital fra pensjonsordningen) eller person som har felles bopel og felles barn med forsikrede. Dette gjelder likevel ikke dersom det på tidspunktet forsikringstilfellet inntraff, forelå forhold som var til hinder for at lovlig ekteskap kunne inngås. Samboerskap regnes som opphørt ved utløpet av den dag ovennevnte vilkår ikke lenger er oppfylt.

Pensjonsgrunnlag/lønn

Pensjonsgrunnlaget er lønn inkludert faste tillegg som den ansatte mottar fra foretaket. Overtid, skattepliktige naturalytelser og utgiftsgodtgjørelser eller andre varierende eller midlertidige tillegg medregnes ikke. Maks pensjonsgrunnlag er 12 G.

Pensjonskapitalbevis

Et pensjonskapitalbevis får man når man blir meldt ut av innskuddspensjonsordningen. Det viser din pensjonskonto med den kapitalen som er innbetalt til deg. Pensjonsleverandørene sender årlig ut en kontoutskrift som viser pensjonsbevisets verdi.

Yrkesskade

Skade påført i arbeid, på arbeidsstedet og i arbeidstiden.

Ifølge folketrygdlovens § 13-3 regnes belastningslidelser som over tid har utviklet seg i muskel-/skjelettsystemet, ikke som yrkesskade. Det samme gjelder lidelser som har utviklet seg som følge av psykiske påkjenninger eller belastninger over tid.

Yrkessykdom

Sykdom som er påført i arbeid, på arbeidsstedet og i arbeidstiden, og som er godkjent som yrkessykdom i følge yrkessykdomsforskriften fastsatt av Arbeidsdepartementet (tidligere Sosial- og Helsedepartementet) i 1997.

Fritidsulykke

Skade på kroppen forårsaket ved en plutselig og uforutsett ytre begivenhet.

Forsikringen dekker ikke skade som har skjedd som følge av fritids- eller sportsaktiviteter som betraktes som risikosport.

For eksakt beskrivelse av unntakene og spesielle bestemmelser som gjelder for forsikringen henvises til fullstendige vilkår.

Medisinsk invaliditet

Varig skade eller tap av førlighet eller legemsdeler som reduserer "livskvaliteten", men som ikke nødvendigvis påvirker den ansattes arbeidsevne. Invaliditetsgraden fastsettes på grunnlag av Arbeidsdepartementets invaliditetstabell.

Ervervsmessig uførhet

Med ervervsuførhet menes helt eller delvis varig tap av evnen til inntektsgivende arbeid.

Pensjon

Folketrygden

Folketrygden ble opprettet 1. januar 1967 og omfatter alle som er bosatt i Norge.

Folketrygden ble lagt om vesentlig fra 1.1.2011. Alle som er født i 1963 og senere vil få all sin pensjon utregnet etter nye regler. De som er født før 1954 får stort sett sin pensjon utregnet etter dagens regler, mens de som er født i årene 1954 til og med 1962 får en vekting av gamle og nye regler.

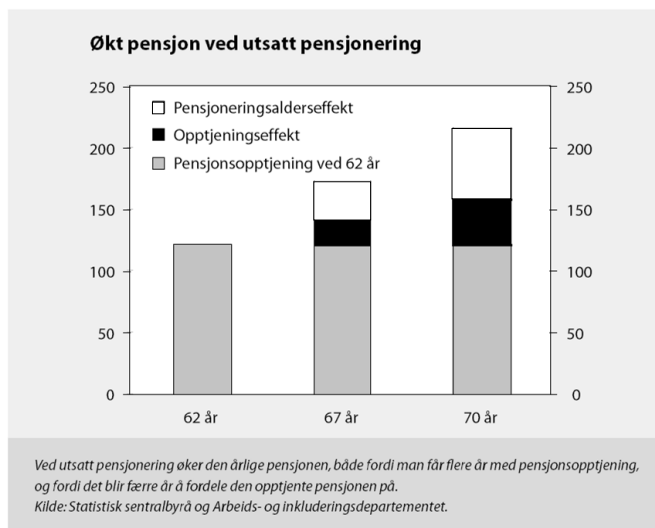
Hovedprinsippet i de nye reglene er at det skal lønne seg å jobbe lenger. Jo flere år i arbeid, jo høyere pensjon skal man få. Dette prinsippet innføres også for AFP. Også arbeidsgiverfinansierte pensjonsordninger vil fungere på samme måte og fleksibel pensjonsalder er innført fra 2011.

Dagens regler	Nye regler fra 2011
40 år i arbeid gir full pensjon	Alle år teller med
Pensjonsalder 67 år	Fleksibel pensjonsalder 62 – 75 år
G-regulering av pensjoner (tilsvarende ca. lønnsvekst)	Lavere regulering (snitt av lønnsvekst – 0,75 %)
Opptjener pensjonspoeng hvert år med inntekt over 1G. De 20 beste inntektsårene bestemmer pensjonens nivå	Alle års inntekter teller
Alle får livsvarig pensjon fra 67 år	"Levealdersjustering": Nye generasjoner må jobbe lenger for å oppnå samme pensjon fordi de lever lenger. Alternativt vil årlig pensjon bli lavere.

Folketrygdens grunnbeløp (G) fastsetter og regulerer i dag pensjonene fra folketrygden. Grunnbeløpet reguleres normalt hvert år av myndighetene i takt med gjennomsnittlig lønnsvekst.

1 G er fra 1. mai 2011 kr 79.216.

Figuren under illustrerer hvordan fleksibel pensjonsalder kan påvirke pensjonen fra folketrygden i fremtiden. Forutsetning om jevn inntekt på 5 G (tilsvarende i dag kr 396.080), uttak ved 62 år etter 40 år i arbeid. (kilde: Arbeids- og Inkluderingsdepartementet).

Uførepensjonen fra folketrygden er i dag lik den beregnede alderspensjonen ved 100 % uførhet.

- Det kommer nye regler for uførepensjon sammen med ny folketrygd. Forslaget fra Regjeringen er at uførepensjonen skal bli uavhengig av alderspensjonen.

Arbeidsavklaringspenger

Fra 1. mars 2010 erstattet NAV folketrygdtytelsene rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad med en ny ytelse som kalles arbeidsavklaringspenger.

Arbeidsavklaringspenger skal sikre deg inntekt i en overgangsperiode hvor du på grunn av sykdom eller skade har behov for arbeidsrettede tiltak, medisinsk behandling eller annen oppfølging fra NAV for å komme i arbeid. Dette kan man motta frem til man blir frisk eller eventuelt får uførepensjon. Utbetalingen utgjør i utgangspunktet 66 % av lønn inn til 6 G (kr 475.296).

Ektefellepensjonen fra folketrygden er i dag lik grunnpensjon + 55 % av avdødes beregnede tilleggspensjon fra folketrygden (dagens folketrygdregler). Denne er behovsprøvd mot gjenlevendes mulige inntekt. Dette betyr at den ofte reduseres kraftig eller samordnes vekk.

Barnepensjonen fra folketrygden er 40 % av G for ett barn og 25 % av G for øvrige barn under 18 år.

- Det vil også komme nye regler om etterlattepensjoner i den nye folketrygden.

Nærmere informasjon om folketrygden og din pensjon fås hos NAV (tidl. Trygdekontoret).

Eventuelt ringe grønt nummer 80033166 eller via internett <http://www.nav.no>

På NAVs nettside – <http://www.nav.no/dinpensjon> kan du logge deg inn og få oversikt over egen pensjon. Her kan du se din opptjening, søke om pensjon elektronisk og få oversikt over utbetalingsdatoer. For å få tilgang til alle funksjoner i Din pensjon må du logge inn med MinID. MinID er en felles innlogging til offentlige tjenester på nett.

AFP

Oppsummert forskjellen på gammel og ny AFP:

Dagens AFP	Ny AFP
Korttidsytelse fra 62 til 67 år	Livsvarig tillegg til fleksibel alderspensjon fra Folketrygden
AFP-ytelsen blir avkortet ved samtidig mottak av arbeidsinntekt, (toleransebeløp 15 000)	Fri mulighet til å kombinere uttak av full AFP med arbeidsinntekt
Kan kombinere delvis AFP med delvis arbeidsinntekt, (for eksempel 50/50)	Uttak av AFP-tillegg enten 100 % eller 0 %
Etter fylte 67 år "overtar" Folketrygdens alderspensjon – AFP opphører ved 67 år	Kan utsette uttak av AFP frem til 70 år

Hovedpunkter ny AFP

- Livsvarig pensjonstillegg
- Høyere fra 62-67 år (19.200 kr), gitt tilstrekkelig opptjening
- Øker ved senere uttak
- Kan fritt kombineres med alderspensjon fra folketrygden og eventuelt med lønn (begrensningen på 15 000 er tatt bort)
- Tjener opp AFP med 0,314 % av pensjonsgivende inntekt hvert år man har arbeidet etter fylte 13 år.
- Det er ikke krav om at man skal ha arbeidet i en virksomhet med tilknytning til AFP før de siste årene før man tar ut AFP
- AFP tjenes opp frem til det år man fyller 62 år. Ingen ny opptjening deretter. (Selv om man skulle vente med å søke om uttak av AFP til man er f.eks 65, fortsetter man ikke å opptjene rett til AFP etter fylte 62, selv om man arbeider full tid. Det er heller ikke mulig å kompensere for lav tidligere opptjening.)

Tilknytningskrav ny AFP

Må være ansatt i en bedrift eller virksomhet med tilknytning til AFP i 7 av de siste 9 år før fylte 62 år. Det holder ikke at arbeidsgiver har vært med i NHO; AFP må ha vært en del av en tariffavtale. Det vil si at AFP gjelder kun for de enheter der tariffavtalen er gjort gjeldende.

Overgangsregler for aldersgruppen 1944 til 1954: krav om ansettelse i

- 3 av de siste 5 årene for årskull 1944 til 1951
- 4 av de siste 6 pr for årskullet 1952
- 5 av de siste 7 år for årskullet 1953
- 6 av de siste 8 år for årskullet 1954

Kollektiv pensjonsforsikring

Kollektiv pensjonsordning er en bedriftsbetalt avtale som kommer i tillegg til utbetalinger fra folketrygden og eventuell AFP.

Ansatte hos Sodexo AS har innskuddspensjon i Storebrand.

Kort om pensjonsordningen

- Omfatter alle ansatte over 20 år og i minst 20 % stilling
- Det tas ikke hensyn til tidligere opparbeidede rettigheter fra andre arbeidsgivere
- Maks pensjonsgrunnlag er 12 G

Fleksibel pensjonsalder i tjenestepensjonsordningen

Det innføres fleksibelt uttak av tjenestepensjon fra 62 år både fra folketrygden og kollektive pensjonsordninger. Pensjonen kan utbetales tidligst fra 62 år og senest fra 75 år.

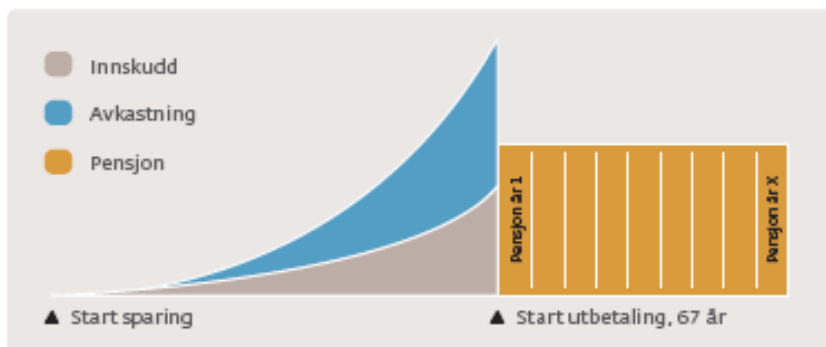
Forsikringselskapene plikter å orientere hver enkelt ansatt om mulighet og konsekvens ved uttak av alderspensjon mellom 62 og 75 år. Orienteringen skal sendes til den ansatte når vedkommende fyller 61 år. Pensjonen skal løpe til fylte 77 år.

Arbeidsgiver kan ikke kreve at den ansatte slutter å jobbe selv om han/hun begynner å ta ut tjenestepensjonen fra fylte 62 år. Det er full fleksibilitet for ansatte til å kombinere arbeid og uttak av tjenestepensjon.

Innskuddspensjon

Innbetaling til avtalen utgjør en avtalt prosent av lønn. Beløpet betales rett inn på din pensjonskonto.

I pensjonsgrunnlaget medregnes ikke overtidsgodtgjørelse, skattepliktige naturalytelser, utgiftsgodtgjørelse eller andre varierende og midlertidige tillegg.

Figuren viser at bedriften hvert år betaler et innskudd for hver ansatt, som spares og gir avkastning. Ved pensjonsalder utbetales den oppsparte kapitalen som pensjon.

Arbeidsgiver innbetaler årlige innskudd som utgjør:

- 2 % av årslønn mellom 1 G og 12 G

Ved dødsfall går oppspart pensjonskapital til de etterlatte. Oppspart kapital skal først brukes til barnepensjon på inntil 1 G per barn til fylte 21 år. Dersom oppspart kapital er større enn det som trengs til å sikre barnepensjon, benyttes det overskytende til pensjon til gjenlevende ektefelle eller samboer. (Gjeldende ekteskapslovgivning avgjør om fraskilt ektefelle har rett til pensjon og i tilfelle hvordan pensjonskapitalen skal deles mellom ektefelle/samboer og fraskilt ektefelle.) Dersom kapitalen er større enn det som trengs for å sikre barnepensjon og ingen andre har krav på etterlattepensjon, utbetales gjenværende kapital som et engangsbeløp til dødsboet.

Forvaltning

Du kan selv velge hvordan pensjonskapitalen i innskuddsordningen skal investeres. Det tilbys investeringsprofiler med ulike aksjeandeler slik at du selv kan velge hvor stor risiko du ønsker å ta.

Vi gjør oppmerksom på at frem til du gjør ditt eget valg vil alle innbetalinger investeres i den oppstartsprofilen bedriften har valgt. Det er derfor viktig at du som ansatt undersøker hvilke spareprofiler som er tilgjengelige og gjør et bevisst valg. Informasjon om oppstartsprofil og de ulike profilene finner du når du logger deg på Storebrands nettsider.

Alle innbetalinger i henhold til innskuddsplan investeres i henhold til valgt investeringsprofil.

Du har selv risikoen for de konsekvenser fondsvalgene har for verdiutviklingen til pensjonskapitalen. Størrelsen på pensjonsutbetalingene vil bli påvirket av de fondsvalg du gjør.

Overskudd på fondsvalgene tilfaller din pensjonskapital i sin helhet.

Vi viser for øvrig til nettportalen til Storebrand: www.storebrand.no.

Opphør av pensjonsordningene

Hvis du slutter etter minst 12 måneders ansettelse vil det bli utstedt et pensjonskapitalbevis. Det vil fortsatt kunne være mulig å endre investeringsprofil, og innskuddskapitalen kan flyttes til et annet forsikringsselskap. Det vil være anledning til å fortsette sparingen på denne kontoen, men dette er med dagens skatteregler ikke en gunstig spareordning.

Personalforsikringer

Med personalforsikringer menes i denne informasjonen yrkesskade/yrkessykdom og fritidsulykke.

Erstatning ved varig mén

Ménerstatning er kompensasjon for tapt livsutfoldelse i forbindelse med varig medisinsk invaliditet. Erstatningen fastsettes i forhold til invaliditetsgrad, og dekningen gjelder fra 1 % invaliditetsgrad.

Erstatningen ved 100 % varig medisinsk invaliditet og ved alder 45/46 år, er som følger:

Skadetilfelle	Erstatning
Yrkesskade/yrkessykdom	4,5 G
Fritidsulykke	4,5 G

Ved medisinsk invaliditet under 100 % reduseres erstatningen. Dersom den ansatte er eldre enn 46 år reduseres erstatningen, og dersom den ansatte er yngre enn 45 år blir erstatningen høyere.

Erstatning ved varig ervervsuførhet

Ved varig tap av arbeidsevne dekkes tap av fremtidig inntekt. Grunnlaget for beregningen av det fremtidige inntektstapet er den pensjonsgivende inntekt i året før skaden eller sykdommen ble konstatert. Erstatningen fastsettes i forhold til lønn, uføregrad og alder. Dekningen gjelder fra 1 % uføregrad.

Grunnerstatning ved 100 % varig ervervsuførhet og alder 45/46 år, er som følger:

Lønn	Yrkesskade/ Yrkessykdom	Fritidsulykke
T.o.m. 7 G	22 G	22 G
Over 7 G t.o.m. 8 G	24 G	24 G
Over 8 G t.o.m. 9 G	26 G	26 G
Over 9 G t.o.m. 10 G	28 G	28 G
Over 10 G	30 G	30 G

Ved ervervsuførhet under 100 % reduseres erstatningen tilsvarende.

Dersom den ansatte er eldre enn 46 år reduseres erstatningen, og dersom den ansatte er yngre enn 45 år blir erstatningen høyere.

Tilleggsytelser ved yrkesskade, yrkessykdom eller fritidsulykke

Ved yrkesskade, yrkessykdom eller fritidsulykke dekker forsikringen følgende, etter individuell vurdering og i henhold til vilkårene:

- Påførte utgifter/behandlingsutgifter
- Fremtidige merutgifter
- Tapt inntekt frem til oppgjørstidspunktet

Det gjøres fradrag for ytelser gitt av NAV.

Dødsfall

Ektefelle tillegg

Ved dødsfall som skyldes yrkesskade/yrkessykdom, utbetales ektefelle tillegg dersom den ansatte etterlater seg ektefelle eller samboer. Erstatningen er avhengig av den ansattes alder og utgjør 15 G ved alder 45/46 år. Dersom forsikrede er eldre enn 46 år på dødsfallstidspunktet, reduseres erstatningen.

Barn tillegg

Ved dødsfall som skyldes yrkesskade/yrkessykdom eller fritidsulykke, utbetales erstatning dersom den ansatte etterlater seg barn. Barn får erstatning i forhold til alder etter en synkende skala fra 1 år til 19 år. Barn under ett år har krav på en erstatning på 6,5 G, mens barn på 19 år får 1 G. Dersom den ansatte var eneforsørger, utbetales dobbelt barn tillegg.

Begravelsesomkostninger

Ved dødsfall som skyldes yrkesskade/yrkessykdom eller fritidsulykke, utbetales begravelsesomkostninger på 0,5 G.

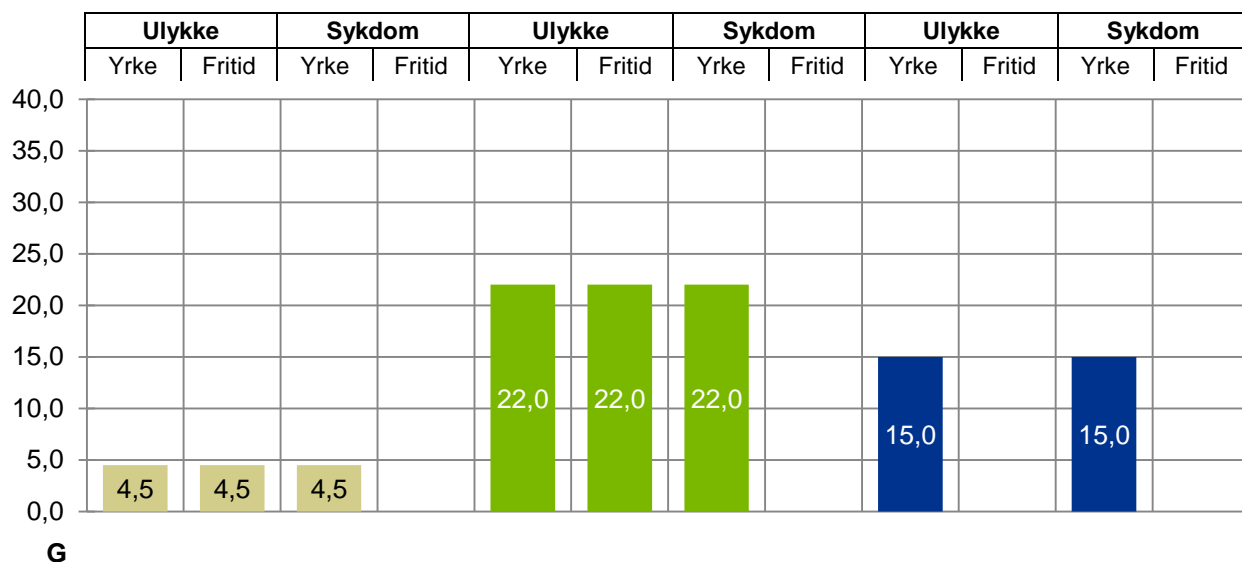
Dekningsmatrise

Engangsutbetalinger ved alder 45 år (gift/samboer) og lønn på 6 G.
 Erstatningene er uttrykt i G ved 100 % varig invaliditet/uførhet.
 Kollektiv pensjon og er ikke tatt med i oversikten

Medisinsk invaliditet
«tapt livsutfoldelse»

Ervervsmessig uførhet
«arbeidsuførhet»

Død

Denne dekningsmatrisen inneholder kun hovedpunktene i personal- og forsikringsavtalene. Matrisen er derfor ikke fullstendig og heller ikke juridisk bindende.

Opphør av personalforsikringene

Personalforsikringene opphører når du slutter i bedriften eller ved fylte 67 år.

Lovbestemt yrkesskadeforsikring gjelder for de som til enhver tid jobber i bedriften uavhengig av alder.